

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА НОВОСЕЛЕЦЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ

(Заява N 47148/99)

РІШЕННЯ
від 22 лютого 2005

СТРАСБУРГ

Це рішення набуває статусу остаточного відповідно до обставин, що зазначені в параграфі 2 статті 44 Конвенції. Воно може бути редакційно відредаговане.

В справі Новоселецький проти України,

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою до якої увійшли:
п. Ж.-П. Коста, Голова,
п. І. Кабрал Баррето,
п. Р. Тюрман,
п. В. Буткевич,
п. М. Угрекхлідзе,
пані Е. Фура-Сандстрьом,
пані Д.Йочене, судді,
а також пані С.Долле, секретар секції,

після обговорення у нарадчій кімнаті 11 березня 2003 та 1 лютого 2005
вносить таке рішення, яке було прийняте останнього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа ґрунтується на заяві (N 47148/99) проти України, що була передана на розгляд до Європейської комісії з прав людини (далі Комісія) громадянином України, паном Новоселецьким Ромуальдом Миколайовичем (далі - заявник), 4 жовтня 1998 року відповідно до колишньої статті 25 Конвенції про захист прав та основних свобод людини.

2. Уряд України (далі Уряд) представляв його представник – пані В. Лутковська, Міністерство юстиції України.

3. Заявник, зокрема, скаржився на те, що в результаті незаконного проникнення до його квартири під час його відсутності його майно було викрадено, а також на те, що у зв'язку з виселенням його з спірної квартири він залишився разом з своєю дружиною без житла та був вимушений проживати у інших осіб, в іншій області країни, в умовах, які перешкоджали здійсненню нормального сімейного життя.

4. Заяву було передано до Суду 1 листопада 1998 року - дата набрання чинності Протоколу 11 до Конвенції (п. 2 ст. 5 Протоколу № 11).

5. Заяву було передано на розгляд другої секції Суду (правило Регламенту). Палата, призначена до розгляду цієї справи (пункту 1 статті 27 Конвенції), була створена відповідно до пункту 1 правила 26 Регламенту Суду.

6. Ухвалою від 11 березня 2003 р. палата визнала заяву частково прийнятною.

7. Заявник і Уряд подали свої письмові зауваження щодо суті (пункт 1 правила 52 Регламенту). Після ознайомлення з позицією сторін палата вирішила, що немає потреби проводити усні слухання у справі (пункту 3 правила 52 *in fine* Регламенту), в результаті чого кожна сторона подала письмові коментарі на зауваження іншої.

8. 1 листопада 2004 року Суд змінив склад своїх секцій (пункту 1 правила 25 Регламенту). Вказана заява була передана до іншої секції (пункту 1 правила 52).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

9. Заявник народився в 1938 році та на цей час проживає в м. Уссурійську (Росія).

A. Щодо виникнення справи.

10. Рішенням від 2 червня 1995 року керівництво Державного педагогічного інституту у м. Мелітополі (далі - інститут) відповідно до Закону України «Про освіту» надало заявнику як співробітнику інституту ордер на користування двокімнатною квартирою загальною площею 25,1 м.кв. у м. Мелітополі, яка знаходилась на балансі інституту.

11. У серпні 1995 року заявник звільнився з інституту та переїхав до міста Володимира (РФ) з метою написання докторської дисертації. Перед тим, як поїхати, він перевіз свою дружину до Котовська (Україна), де вона повинна була пройти медичне лікування.

12. 5 жовтня 1995 року інститут анулював своє рішення від 2 червня 1995 року та надав спірну квартиру іншому співробітнику п. Ч.

13. 3 листопада 1995 року п. Ч. у супроводі чотирьох свідків ввійшов до зазначеної квартири. Пересвідчившись, що квартира була пустою, вони склали акт про відсутність майна у квартирі. Відповідно до тверджень заявника його речі були конфісковані з цієї квартири чи викрадені.

14. У листопаді 1995 року дружина заявника повернулася до Мелітополя. Не маючи можливості перебувати в своїй квартирі, оскільки вона була вже зайнята сім'єю Ч., дружина була вимушена повернутись до Котовська та влаштувалася у родичів. У січні 1996 року заявник приїхав до Мелітополя, але згодом також поїхав до своєї дружини в Котовськ.

В. Щодо повернення квартири.

15. Наприкінці лютого 1996 року заявник звернувся до Мелітопольського суду з цивільним позовом проти інституту щодо відшкодування моральної та матеріальної шкоди та про визнання його права на вільне користування спірною квартирою. Інститут, в свою чергу, звернувся з позовом про позбавлення заявника цього права.

16. 15 травня 1996 року після втручання прокурора інститут анулював рішення від 5 жовтня 1995 року як таке, що було прийнято незаконно, та відновив право заявника на квартиру.

17. Рішенням від 27 червня 1996 року суд відмовив заявнику та задовольнив позов інституту. Суд встановив, що відповідно до чинного законодавства та до трудової угоди, укладеної між інститутом та заявником, останній втратив право на користування відповідною квартирою, обравши інше місце постійного проживання. Суд відмітив також, що згідно з актом від 3 листопада 1995 року ця квартира під час її відкриття була порожньою.

18. За протестом, який був внесений заступником прокурора Запорізької області, Запорізький обласний суд постановою від 23 травня 1997 року скасував рішення від 27 червня 1996 року та направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

19. Рішенням від 28 квітня 1998 року Мелітопольський міський суд відхилив позов заявника, посилаючись на рішення від 27 червня 1996 року.

20. У відповідь на касаційну скаргу заявника ухвалою від 18 серпня 1998 року Запорізькій обласний суд скасував рішення від 28 квітня 1998 року та направив справу до суду першої інстанції на новий розгляд. Суд зазначив, що, задовольняючи позовні вимоги інституту, суд не перевіряв законність відміни інститутом свого рішення про надання пану Ч. житла, хоча це має суттєве значення при вирішенні даного спору. Тим більше, рішення інституту оскаржено прокуратурою м. Мелітополя і скасовано 15.05.96 р. рішенням профспілкового комітету. Крім того, суд відмітив, що дружина заявника теж має право на проживання в квартирі, а її відсутність була тимчасовою і пов'язана з її лікуванням. Крім того, суд

встановив, що троє з чотирьох свідків, що підписали акт від 3 листопада 1995 року на прохання Ч., не були присутні під час відкриття спірної квартири останнім.

21. Згідно з рішенням інституту від 2 грудня 1998 року управління житлового майна у м. Мелітополі надало Ч. ордер на володіння спірною квартирою.

22. Рішенням від 6 січня 1999 року Мелітопольський міський суд частково задовольнив вимоги заявника. Ухвалою від 16 лютого 1999 року Запорізький обласний суд підтримав рішення від 6 січня 1999 року. Суд констатував, зокрема, що переїзд заявника до м. Володимира мав тимчасовий характер і місцем його постійного проживання залишився Мелітополь. Таким чином, суд визнав право заявника на вільне користування спірною квартирою у м. Мелітополі. Проте суд відхилив позов заявника щодо відшкодування завданої моральної і матеріальної шкоди, зазначивши, що у порушенні кримінальної справи щодо зникнення речей заявника було відмовлено 15 лютого 1996 року (див. параграф 36 нижче). З цього приводу суд зауважив, що ні сума вимоги, ні факт матеріальної шкоди, нібито спричиненої інститутом заявнику, не були підкріплені доказами. Крім того, суд відмітив, що «відшкодування моральної шкоди у житлово-правових спорах законом не передбачено».

23. 17 травня 1999 року Мелітопольський міський суд направив до Мелітопольського управління юстиції виконавчий лист про виконання рішення від 6 січня 1999 року.

24. 21 травня 1999 року судовий виконавець з'ясував, що квартира зайнята сім'єю Ч. Після цього судовий виконавець звернувся з запитом до Мелітопольського міського суду про надання роз'яснення рішення від 6 січня 1999 року.

25. Ухвалою від 14 вересня 1999 року суд відмовив у задоволенні цього клопотання в зв'язку із тим, що в клопотанні вимагалось не роз'яснити це рішення, а змінити його. Крім того, суд відмітив, що

«Протягом розгляду вищезазначеної цивільної справи суд не мав інформації про те, що спірна квартира (...) була передана у приватну власність, оскільки [Ч.] не проінформував суд про це під час його допиту як свідка на судовому слуханні. І тільки після винесення рішення цей факт був виявлений. Таким чином, ні суд, ні заявник Новоселецький не мали інформації про те, що квартира була приватизована, і тому заявник Новоселецький Р. подав тільки позов до суду про вселення його в спірну квартиру, а не позов про виселення Ч. »

Ухвалою від 9 грудня 1999 року Запорізький обласний суд підтримав це рішення.

26. В листопаді 1999 року прокурор Мелітопольської міської прокуратури вніс подання в інтересах заявника до Мелітопольського міського суду з метою визнання незаконним права власності на спірну квартиру, яке було 2 грудня 1998 року надано Ч., та з метою примусового звільнення останнім цієї квартири.

27. Під час судового засідання управління житлового фонду у м. Мелітополі зазначило, що будівництво квартир, які належать інституту, фінансувалось Міністерством освіти та науки України і що всі рішення щодо спірної квартири приймались керівництвом інституту.

28. Рішенням від 25 травня 2000 року суд задовольнив подання прокурора і наказав Ч. звільнити квартиру, а інституту забезпечити сім'ю Ч. іншим житлом. До того ж, суд дійшов

висновку, що рішення інституту щодо спірної квартири носило незаконний характер, оскільки в 1998 році керівництво інституту схвалило приватизацію квартири Ч. у той час, коли справа заявника ще розглядалась в суді. 18 серпня 2000 року це рішення набуло статусу остаточного.

29. Ухвалою від 28 грудня 2000 року Мелітопольський міський суд надав сім'ї Ч. відстрочку до 1 квітня 2001 року у виконанні рішення від 25 травня 2000 року, враховуючи хронічну хворобу одного з членів сім'ї. Заявник стверджував, що він не був проінформований про судовий розгляд з цього приводу.

30. У грудні 2000 року та в січні 2001 року державний виконавець накладав штраф на директора інституту у зв'язку з затримкою виконання рішення.

31. Постановами від 13 березня та 28 березня 2001 року державний виконавець закрив виконавчі провадження щодо виконання рішень Мелітопольського міського суду від 6 січня 1999 року та 25 травня 2000 року на тій підставі, що спірна квартира знаходиться у стані, непридатному для проживання. Згідно акту про вселення заявника в квартиру від 28 березня 2001 року комісія, до складу якої входили заявник та сім свідків, у присутності державного виконавця встановила, що спірна квартира була порожньою і у стані, непридатному для проживання, і що проживання в ній можливе тільки після капітальних ремонтних робіт. Серед інших пошкоджень комісія відмітила, що санвузли та електричні проводи були дуже пошкоджені, раковина та суміжні труби були відсутні, що робило неможливим використання води, а з водозливів у квартиру потрапляли нечистоти, які розповсюджували сильний сморід. Комісія також зазначила, що Ч. та службовець інституту відмовились передати ключі від квартири державному виконавцю.

32. 20 січня 2004 року шість свідків, серед яких було п'ять інженерів, у супроводі заявника оглянули квартиру і встановили, що в кухні та в туалетах були перекриті водозливи, як під час їх візитів у 2002 та 2003 роках, не дивлячись на те, що 28 березня 2001 року заявник звертав увагу на неможливість використовувати санвузли і користуватись водою. На підставі цього був складений акт для привернення уваги керівних органів інституту.

33. Відповідно до акту від 16 лютого 2004 року, який був складений заявником та чотирма інженерами-свідками для привернення уваги інституту та прокуратури, водозливи були перекриті, водопровід і санвузли пошкоджені. Акт відрізнявся від тих тверджень інституту, які були зроблені 13 лютого 2004 року. Особи, що підписалися, вказали, що така ситуація була починаючи з 28 березня 2001 року, коли заявник переїхав до спірної квартири.

34. В своєму листі від 10 лютого 2004 року, адресованому Суду, заявник вказав, що починаючи з 28 березня 2001 року з огляду на поганий стан квартири він не міг жити в ній, але він її відвідував з метою регулярного контролю за ситуацією.

С. Щодо розслідування, яке стосується зникнення речей заявника.

35. 6 лютого 1996 року заявник подав скаргу до Мелітопольського міського управління Міністерства внутрішніх справ про викрадення його речей з власної квартири. Він також звернувся з заявою про порушення кримінальної справи проти інституту та Ч. у зв'язку з незаконним проникненням до його квартири. До своєї скарги заявник додав дві заяви: одну від своєї сестри Г.Г.С., а іншу - від своєї племінниці Г.І.В., в яких вони свідчили, що бачили в

квартирі заявника меблі, багато книг, телевізор, радіо, електропобутові пристрої, два бивні мамонта, золоті та срібні коштовності, а також те, що п'ять тисяч американських доларів були сховані під підлогою. Заявник також додав заяву Т.Г.М.- співробітника міліції, який підтвердив, що допомагав заявнику в липні 1995 року перевезти його особисті речі з гуртожитку, де заявник проживав до переїзду в спірну квартиру.

36. Відповідно до зауважень Уряду у зв'язку з цією скаргою органи дізнання провели належне розслідування. Було встановлено, що будучи проінформованим про звільнення заявника та про його від'їзд до Росії директор інституту наказав Ч. відкрити квартиру та з'ясувати готовність квартири до нового сезону опалення. Постановою від 15 лютого 1996 року Мелітопольське міське управління Міністерства внутрішніх справ відмовило в порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю *складу злочину*. Постанова ґрунтувалась на заяві від 3 листопада 1995 року, яка була складена Ч. та підписана чотирма свідками, де вказувалось, що під час відкриття квартири вона була порожньою.

37. З 1996 року до 1999 року заявник надсилав декілька скарг до Мелітопольської прокуратури та прокуратури Запорізької області з метою скасування постанови від 15 лютого 1996 року.

38. Листом від 30 жовтня 1999 року Запорізька обласна прокуратура повідомила заявнику, що постановою від 29 жовтня 1999 року Мелітопольська міська прокуратура скасувала постанову від 15 лютого 1996 року та порушила кримінальну справу за фактом крадіжки його майна з квартири.

39. Листом від 18 травня 2001 року Запорізька обласна прокуратура повідомила заявника, що провадження у кримінальній справі за фактом зникнення його особистих речей ще не закінчене.

40. Листом від 27 серпня 2001 року Запорізька обласна прокуратура поінформувала заявника, що Мелітопольське міське управління Міністерства внутрішніх справ постановою від 3 серпня 2001 року закрило кримінальне провадження у справі про зникнення його речей у зв'язку з відсутністю складу злочину та зазначила, що процедура перевірки законності цієї постанови триває.

41. Листами від 28 грудня 2002 року та 13 січня 2003 року прокуратура м. Мелітополя повідомила заявнику, що кримінальна справа щодо зникнення його речей закрита.

42. 5 лютого 2003 року Запорізька обласна прокуратура закінчила перевірку, в результаті якої всі попередні постанови були скасовані і справу було направлено на додаткове розслідування.

43. Постановою від 22 березня 2003 року Мелітопольське міське управління Міністерства внутрішніх справ закрило кримінальну справу у зв'язку з відсутністю *складу злочину*. 3 квітня 2003 року заступник прокурора скасував цю постанову і поновив кримінальне провадження.

44. Постановою від 27 травня 2003 року Мелітопольське міське управління Міністерства внутрішніх справ закрило кримінальну справу у зв'язку з відсутністю складу злочину, зробивши оглядову довідку у цій справі.

45. Необхідно зазначити, що заявник надав заяви Г.Г.С. та Г.І.В. до суду, але вказані особи відмовились надати свідчення в суді. З огляду на родинні стосунки із заявником Мелітопольський міський суд відмовив взяти до уваги заяву Г.І.В.

46. Г.Г.М був допитаний 7 грудня 1999 року, 10 липня 2001 року та 21 травня 2003 року, оскільки його заява була прийнята до уваги. В своїх свідченнях Г.Г.М. згадав наступні речі, які були перевезені до спірної квартири: пральна машина, холодильник, стільці, гітара, запасні частини до машини, а також домашня консервація. У протоколі було відмічено, що вищезгадані речі не були вказані заявником в його скарзі. Крім цього, Г.Г.М. підтвердив існування бивнів мамонта в кімнаті гуртожитку, де заявник мешкав до переїзду.

47. Було встановлено, що до свого переїзду в спірну квартиру заявник був орендаром повністю мебльованого помешкання в гуртожитку площею 30,2 м. кв. Проте ні Г.Г.М. під час свідчень, ні заявник не могли вказати конкретне місце розташування деяких достатньо об'ємних меблів у мебльованій квартирі площею 30,2 м. кв., які заявник указав в своїй скарзі.

48. Окрім того, протягом розслідування були зібрані свідчення шести осіб, серед яких був і Ч., які проживали в одному будинку та сусідніх будинках. Вони засвідчили відсутність великих та об'ємних меблів у спірній квартирі з серпня до листопада 1995 року. Вважаючи, що такі речі не могли бути непоміченими, та з огляду на попередні свідчення слідчий зробив висновок, що заявник не перевозив до квартири речей, які він вказав, а тому не було їх викрадення.

49. Крім того, в постанові від 27 травня 2003 року було звинувачено заявника в тому, що він не проявив достатнього інтересу в розслідуванні та не відреагував на деякі виклики слідчого.

50. Відмітивши деякі протиріччя в твердженнях заявника щодо дати його повернення до Мелітополью, слідчий зробив висновок, що заявник надіслав скаргу про крадіжку своїх речей з метою збагачення. Для того, щоб підтвердити свій висновок, в постанові були зазначені негативні характеристики заявника, які були надані його колишніми співробітниками.

II. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

51. У статті 4 Житлового кодексу України (далі - Кодекс) від 30 червня 1983 року (зі змінами та доповненнями) зазначено, що житлові будинки, а також жилі приміщення в інших будівлях, що знаходяться на території держави, утворюють житловий фонд.

52. Стаття 1 Закону України N 2482-ХІІ від 19 червня 1992 року «Про приватизацію державного житлового фонду» дає визначення державного житлового фонду як фонду, який включає в себе державний житловий фонд міських Рад, а також житловий фонд, який знаходиться в повному господарському віданні чи оперативному управлінні державних підприємств, організацій, установ (далі - житловий фонд).

53. Відповідно до статті 18 Кодексу управління житловим фондом здійснюється власником або уповноваженим ним органом у межах, визначених власником.

54. Згідно з пунктом 2 статті 184 Кодексу капітальний ремонт відомчого житлового фонду здійснюється за рахунок призначених для цього коштів відповідних установ, підприємств, організацій.

55. Стаття 52 Кодексу регламентує, що жилі приміщення в будинках відомчого житлового фонду надаються громадянам за спільним рішенням адміністрації і профспілкового комітету підприємства, установи, організації, затвердженим виконавчим комітетом районної, міської, районної в місті, селищної, сільської Ради народних депутатів. Відповідно до цього рішення виконавчий комітет районної, міської, районної в місті, селищної Ради народних депутатів видає громадянину ордер, який є єдиною підставою для вселення в надане приміщення. (див. статтю 58 Кодексу).

56. Стаття 29 Кодексу визначає, що державний контроль за використанням і схоронністю житлового фонду має своїм завданням забезпечити додержання всіма міністерствами, державними комітетами, відомствами, державними, кооперативними та іншими громадськими підприємствами, установами, організаціями, житлово-будівельними кооперативами, службовими особами та громадянами порядку розподілу житлової площі і надання громадянам жилих приміщень, правил користування житловим фондом і утримання його в технічно справному стані.

57. Стаття 15 Кодексу вказує, що серед функцій виконавчих комітетів міських Рад є здійснення обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, державний контроль за використанням і схоронністю житлових фондів, контроль за станом та експлуатацією відомчого житлового фонду, контроль за станом цього обліку на підприємствах, в установах, організаціях, а також здійснення обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, затвердження рішень про взяття громадян за місцем роботи на облік, як таких, що потребують поліпшення житлових умов.

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО СКАРГ ПРО ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 8 КОНВЕНЦІЇ

58. Заявник скаржився на порушення його права на повагу до його приватного та сімейного життя та до житла. Заявник стверджував, зокрема, що протягом більше ніж п'яти років після незаконного проникнення в його квартиру він не міг жити із своєю дружиною та був вимушений проживати у третіх осіб, в умовах, які не дозволяли ведення нормального сімейного життя. Окрім того, заявник скаржився, що його квартиру повернули йому у стані, непридатному до проживання, та що до цього часу влада нічого не зробила для того, щоб це усунути та покарати винних. Він посилався на статтю 8 Конвенції, в якій зазначено, що:

« 1. Кожен має право на повагу до його приватного і сімейного життя, до житла (...).

2. Органи державної влади не можуть втручатися у здійснення цього права інакше ніж згідно із законом і коли це необхідно в демократичному суспільстві в інтересах національної і громадської безпеки або (...) для захисту здоров'я чи моралі або з метою захисту прав і свобод інших осіб.»

А. Зауваження сторін

1. Уряд

59. Уряд стверджував, що факт позбавлення заявника протягом чотирьох років можливості вільно користуватись квартирою викликаний, з одного боку, незаконними діями інституту, з іншого, - відношенням самого заявника, який не вжив ніяких запобіжних заходів щодо збереження своїх речей перед від'їздом до Росії.

60. Крім того, Уряд докоряв заявника за те, що він не подав з самого початку заяву про виселення Ч., що зробило неможливим швидке виконання судового рішення від 6 січня 1999 року.

61. Уряд зазначив, що ситуація, яка склалася, не була в жодному разі наслідком дій чи бездіяльності органів державної влади. Уряд нагадував, що саме прокуратура звернулась до суду з позовом в інтересах заявника про скасування права Ч. володіти спірною квартирою, хоча це не входило до компетенції цього органу. Більше того, рішеннями від 6 січня 1999 року та від 25 травня 2000 року Мелітопольський міський суд визнав за заявником право на вільне користування спірною квартирою. Уряд виконав ці рішення, і, таким чином, відновив права заявника, порушені інститутом. Крім того, держава повинна була дотримуватись справедливої рівноваги між правами заявника та правами сім'ї Ч.

62. Щодо посилянь заявника відносно незаконного проникнення до спірної квартири та заявленого, зникнення його речей, то Уряд визнає, що така ситуація може бути кваліфікована як порушення права заявника на повагу до його житла, гарантованого статтею 8 Конвенції. Проте Уряд наголошує, що державні органи здійснили повне та всебічне розслідування і не знайшли жодних порушень. Органи влади констатували, що згідно з актом від 3 листопада 1995 року квартира була пустою в момент її відкриття. Крім того, заявник не зміг довести існування в ній належних йому речей та відповідальності Ч. за їх можливе зникнення. Держава, таким чином, дотрималась своїх зобов'язань відповідно до положень статті 8 Конвенції, і ця частина скарги повинна бути відхилена як необґрунтована.

2. Заявник

63. Зі своєї сторони заявник підкреслював, що держава не проявила достатньої турботи щодо своїх зобов'язань, щоб захистити його право на повагу до житла та приватного і сімейного життя, що дозволило інституту та Ч. здійснити незаконні дії щодо нього. Він звертає увагу, що внаслідок недотримання державою таких зобов'язань він залишився із своєю дружиною без житла та вимушений був проживати у третіх осіб, в іншій області країни (Котовськ, Одеська область); і все це в умовах, що не дозволяли здійсненню нормального сімейного та інтимного життя.

64. Посилаючись на рішення Мелітопольського міського суду від 14 вересня 1999 року, заявник зауважував, що він не заявляв про виселення сім'ї Ч., вважаючи, що остання не мала законних підстав на проживання в квартирі. Крім цього, він нагадував, що ні інститут, ні Ч. не проінформували суд у відповідний час, а саме, під час судового слухання, про приватизацію квартири, яка була проведена до винесення судового рішення.

65. Заявник також наполягав, що розслідування, яке здійснювалось у відповідь на його чисельні скарги, не було об'єктивним та всебічним, а було довгим та суперечливим. На цей

час держава не встановила та не покарала жодну відповідальну особу за порушення його права на повагу до житла і приватного та сімейного життя. Зокрема, органи, до яких він звертався, ніколи не розглядали питання законності проникнення до його квартири у його відсутність.

66. Заявник також зазначив, що саме директор інституту дозволив Ч. увійти до його квартири та надав можливість приватизувати квартиру, тоді як судовий розгляд справи ще не був закінчений. Заявник зазначив також, що саме представник інституту відмовився передати державному виконавцю ключі від квартири після переїзду сім'ї Ч. Заявник підкреслював, що, не дивлячись на цей факт інститут заперечував свою відповідальність за настання такого стану, в якому знаходилась квартира на час повернення заявника.

67. Таким чином, держава не прийняла жодних відповідних заходів для відновлення його права. Заявник підкреслював, що він увесь час знаходився в умовах, які унеможлилювали користування цією квартирою з огляду на її стан. Крім того, він не отримав відшкодування шкоди, нанесеної його житлу, його приватному та сімейному життю, а також його здоров'ю.

В. Оцінка Суду

1. Загальні принципи

68. Суд нагадує свою постійну практику, відповідно до якої стаття 8, яка має на меті головним чином захистити особу від свавільного втручання державної влади, може також бути застосована останньою при прийнятті заходів, спрямованих на дотримання прав гарантованих цією статтею, і у відносинах між особами (див., серед іншого, , *Лопез Остра п. Іспанії*, рішення від 9 грудня 1994 р., серія А N 303-С, § 51; *Сюрюжю п. Румунії*, N 48995/99, п. 59, рішення від 20 квітня 2004р.).

69. Якщо розглядати справу зі сторони позитивного зобов'язання з боку держави або з огляду виправдання втручання державної влади відповідно до пункту 2, то є очевидним, що принципи, які застосовуються є достатньо суміжними. В обох випадках необхідно звернути увагу на дотримання справедливої рівноваги між конкуруючими інтересами осіб і суспільства в цілому. Більше того, навіть для позитивних зобов'язань, які впливають з пункту 1, випадки, перераховані в пункті 2, можуть відігравати деяку роль при пошуку бажаної рівноваги (див. *Морено Гомес п. Іспанії*, N 4143/02, п. 55, рішення від 16 листопада 2004р.).

70. Більше того, розуміння позитивного зобов'язання залежить від різноманіття ситуацій, які виникають в договірних країнах, та застосування у цих випадках відповідних термінів. Таке зобов'язання не повинно бути інтерпретоване таким чином, щоб нав'язати органам влади нестерпний та обтяжуючий тягар (див., *mutatis mutandis*, *Озгюр Гюндем п. Туреччини*, N 23144/93, п 43, CEDH 2000-III).

2. Застосування цих принципів до конкретної справи

а. Попередні зауваження

71. Суд спочатку зауважує, що заява, яка розглядається, ґрунтується на позбавленні Державним педагогічним інститутом (роботодавець заявника) права користування державною квартирою, яка знаходилась на балансі інституту.

72. Далі Суд нагадує, що він не може розглядати факти щодо вилучення права володіння спірною квартирою та дозволу відкриття останньої у відсутності заявника, так як вони мали місце у жовтні-листопаді 1995 року і не підпадають, таким чином, *ratione temporis* під юрисдикцію (див. Рішення від 11 березня 2003 року про прийнятності даної заяви). Суд бере до уваги, між тим, оцінку, яку Уряд надав ситуації, яка склалась (див. п. 62 вище). Крім цього, Суд бере до уваги заходи, що були застосовані державними органами з метою відновлення права заявника на повагу до його житла та приватного і сімейного життя.

б. Роль українських судів

73. Суд зазначає, що з січня 1996 року до березня 2001 року заявник був позбавлений квартири та був вимушений жити зі своєю дружиною у третіх осіб. Суд далі відмічає, що цивільна справа заявника тричі розглядалася українськими судами та що цей розгляд закінчився прийняттям рішення від 6 січня 1999 року, яким було визнано право заявника на спірну квартиру.

74 Суд невпевнений, що юридична складність цієї справи була такою, яка вимагала процес, що включав би в себе три судових розгляди тривалістю три роки, особливо враховуючи те, що заявник не міг вести приватне та сімейне життя. Якщо навіть припустити, що деякі дії були необхідні, Суд зауважує, що відношення судів до положення заявника під час судового процесу було більш вимогливе, ніж до сім'ї Ч.

75. У зв'язку з цим, Суд зазначає, що положення сім'ї Ч. було взято до уваги українськими судами. Останні, зокрема, наказали інституту надати їй іншу квартиру та призупинили виконання рішення, що зобов'язувало її переїзд, з огляду на проблемний стан здоров'я одного з членів сім'ї (див. п.п. 28-29 вище). Натомість, Суд невпевнений, що судові органи вжили всіх можливих заходів для того, щоб захистити приватне і сімейне життя заявника під час судового розгляду.

76. У цьому контексті Суд особливо здивований тим, що в своєму рішенні від 6 січня 1999 року Мелітопольський міський суд відхилив позов про відшкодування шкоди, завданої заявнику, посилаючись на те, що «відшкодування моральної шкоди задоволенню не підлягає, так як воно не передбачено національним законодавством» (див. п. 22 вище). Суд нагадує, що заявник звертався з заявою до суду про відшкодування шкоди, яка була спричинена йому внаслідок проникнення в його квартиру та неможливістю користуватись нею.

77. Крім того, Суд зауважує, що в тому ж рішенні Мелітопольський міський суд не розглянув законність відкриття квартири у відсутність заявника, і це відбулось всупереч вказівкам, які були дані обласним судом в своєму рішенні від 18 серпня 1998 року, де він поставив під сумнів підписи трьох свідків – авторів заяв від 3 листопада 1995 року (див. п. 20 вище). Суд відмічає, що для розгляду заяви заявника про відшкодування шкоди питання законності відкриття квартири було очевидно важливим та безперечним. Суд нагадує, що прокуратура не надала належної уваги вищезазначеному (в порівнянні з наведеною вище справою Лопез Остра, п. 55).

78. Відповідно Суд вважає, що українські суди не виконали повністю завдань, які на них покладались в силу позитивних зобов'язань держави відповідно до положень статті 8

Конвенції. Виправданням є те, що за участю прокуратури суди відновили право заявника на користування спірною квартирою, хоча в непомірні строки. З огляду на обставини справи таке положення не може прирівнюватися до поновлення права на повагу до житла, як і до приватного та сімейного життя.

с. Роль Державного педагогічного інституту у м. Мелітополь

79. Суд зауважує, що рішення від 6 січня 1999 року не могло бути виконане у короткий термін через те, що відповідно до рішення інституту управління житлового майна у м. Мелітополі надало Ч. ордер на володіння відповідною квартирою (див. п. 21 вище). Суд вважає за необхідне з'ясувати статус та роль інституту щодо прав заявника. З цього приводу Суд нагадує, що він не має права замінювати національні органи, щоб визначити більш належну поведінку інституту у справі. На думку Суду необхідно оцінити рішення, які були прийняті цими органами, з огляду на відповідність їх Конвенції. (див. *Рішення Цвіжети п. Хорватії*, N 71549/01, § 49, 26 лютого 2004).

80. Суд зауважує, що інститут є вищим учбовим закладом, який належить державі та підпорядкований Міністерству освіти і науки України. З огляду на це, інститут має у своєму розпорядженні частину державного житлового фонду для забезпечення житлових потреб своїх службовців (див. п. 52 вище), зокрема, будівлі, збудовані за рахунок коштів Міністерства освіти і науки України (див. п. 27 вище).

81. Суд зауважує, що надання квартир, які є частиною державного житлового фонду, проводиться відповідно до Житлового кодексу України. Будь-яке рішення чи будь-який акт щодо розпорядження житловим фондом приймаються державою, а деякі важливі функції здійснюються місцевими радами (див. п.п. 56-57 вище).

82. Суд робить висновок, що інститут здійснює "державне управління" відповідно до законодавства України та контролюється державною владою, в його функції також входить управління та розподілення житлового фонду, що перебуває на балансі інституту, і, таким чином, він може розцінюватись як «державна організація» в сенсі практики Суду (див. *Святі монастирі п. Греції*, рішення від 9 грудня 1994, серія А N 301 - А, § 49; *Радіо Франція та інші п. Франції* (ріш.) N 53984/00, CEDH 2003-X () (витяг), § 26; *RENFE п. Іспанії*, N 35216/97, рішення Комісії від 8 вересня 1997 рішення *Михайленки та інші п. України*, № 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 и 42814/02, п. 45, рішення від 30 листопад 2004 року), а тому аргументи Уряду - відповідача (дивитись п.п. 59 та 61 вище), які заперечують відповідальність держави за дії або бездіяльність інституту, не є для Суду переконливими.

83. Що стосується судового провадження, то Суд вважає, що протягом його тривалості інститут міг би краще вивчити положення заявника, головним чином це стосується рішення інституту від 15 травня 1996 року, яке поновило його права на спірну квартиру. Саме інститут міг би звернути увагу на той факт, що з січня 1996 року заявник разом з його дружиною знаходились у місті Володимирі в Росії, а не в Котовську у родичів.

84. Суд вважає, що інститут як власник та розпорядник частини державного житлового фонду міг би реагувати більш належним чином, наприклад, надати заявнику тимчасове житло, що навіть не потребувало б рішення суду. У випадку відсутності вільних квартир на своєму балансі інститут міг би звернутись за допомогою до місцевої ради, яка також має

частину державного житлового фонду у своєму розпорядженні та здійснює контроль за цим питанням (див. п.п. 52, 56-57 вище). Це припущення є більш аргументованим та ґрунтується на тривалості процесу до моменту прийняття рішення від 6 січня 1999, яке було остаточним та було виконано. Таким чином, з огляду на вищевикладене, Суд не знайшов жодного проявлення будь-якої ініціативи з боку інституту (в порівнянні з вищезгаданим рішенням Лопез Остра, п.п 21, 53 та 57).

85. Суд зауважує, що інститут навпаки дав свою згоду Ч. на приватизацію спірної квартири в той час, коли ще тривав судовий розгляд, навіть не проінформувавши про це суд. Суд констатує, що ці дії затримали в значній мірі виконання рішення суду від 6 січня 1999 року (в порівнянні з вищезгаданим Лопез Остра, § 56). Зокрема, необхідно було почати окремий процес для того, щоб анулювати право приватної власності на квартиру (див. п.п. 25 та 28 вище). Суд нагадує, що Мелітопольський міський суд вважав незаконним рішення інституту стосовно приватизації квартири. Враховуючи це, Суд здивований докором, зробленим Урядом заявнику про те, що він не подав з самого початку заяву про виселення (див. п. 60 вище).

86. Дійсно, інститут був зобов'язаний поважати права також сім'ї Ч., як це доводить Уряд. Суд нагадує, що в цьому відношенні визначення справедливої рівноваги використовується як засіб, спрямований на благо обох сторін. Але Уряд не вказав жодного засобу, прийнятого інститутом щодо заявника.

87. Суд відмічає, що спірна квартира була надана заявнику тільки 28 березня 2001 року і то в стані, непридатному для проживання. Все ж таки інститут як власник та розпорядник державного житлового фонду не вжив жодних заходів для того, щоб відшкодувати нанесену шкоду, а також захворів, які були б спрямовані на встановлення відповідальних осіб за посягання на квартиру, що є частиною державного житлового фонду, та притягнення їх до відповідальності в судовому порядку. З огляду на зазначені обставини Суду важко визначити в справі реалізацію державного контролю над житловим фондом, як це зазначено в Житловому Кодексі України (див. п. 56-57 вище).

88. Суд звертає увагу на твердження заявника, надані 20 січня та 16 лютого 2004 року, відповідно до яких пошкодження в квартирі були очевидні, але з 28 березня 2001 року ніякого втручання не було зроблено, щоб їх усунути. Суд констатує, що жодний аргумент, наданий Урядом в своїх зауваженнях, не дозволяє поставити під сумнів ці твердження. Зокрема, Уряд не надав жодного аргументу чи інформації, яка б стосувалась періоду з 28 березня 2001 року і відносилась би до спірної квартири.

д. Висновки

89. Враховуючи судові рішення, винесені у справі, та поведінку зацікавлених державних органів Суд вважає, що держава не виконала своїх зобов'язань, які б полягали у встановленні можливості користування заявником своїм правом на житло та приватне і сімейне життя. З огляду на вищезазначене, Суд вважає, що мало місце порушення статті 8 Конвенції.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ СТАТІ 1 ПРОТОКОЛУ 1

90. Заявник скаржився, що в результаті незаконного проникнення в його квартиру у його відсутність його речі були викрадені і державні органи не провели відповідного та

ефективного розслідування тих обставин, які були зазначені в його скаргах з цього приводу. Він посилався на статтю 1 Протоколу 1, яка в своїй головній частині сформульована таким чином:

« Кожна (...) особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права. (...) »

A. Аргументи сторін

1. Уряд

91. Уряд підкреслював, що національні органи здійснили відповідне та ефективне розслідування скарг заявника, які стосувались зникнення та пошкодження його речей, та не знайшли жодного порушення прав заявника. Ці органи констатували, що під час відкриття квартири вона була пустою.

92. Крім того, з огляду на посилання заявника Уряд нагадував необхідність доказу його тверджень. У цьому відношенні Уряд зауважував, що ні Мелітопольському міському суду, ні під час кримінального розслідування заявник не надав достатніх доказів щодо володіння зазначеними ним речами та наявності їх у квартирі. Зокрема, заявник надав тільки три заяви на підтримку своїх вимог, серед яких дві не були взяті до уваги судом з огляду на родинний зв'язок авторів з заявником, а що стосується третьої заяви, то в ній не зазначалася ні природа, ні кількість зазначених речей.

93. Уряд зазначив, що не обов'язково зберігати докази на підтвердження кожної покупки. Проте, якщо мова йде про дуже рідкісні предмети, такі, як бивні мамонта, заявник міг би запросити у наукового інституту звіти про експедиції чи інші документи, які змогли б підтвердити володіння такими речами.

94. Уряд докоряв заявника за те, що він займав пасивну позицію протягом розслідування, яка дуже ускладнила завдання влади і яка поставила під сумнів існування вищезазначених речей.

95. У зв'язку з цим Уряд вважав, що зобов'язання, які випливають із статті 1 Протоколу 1, не можуть вимагати від держави пошуку нібито вкрадених речей за відсутності співпраці зі сторони заявника. За твердженнями Уряду сумнів щодо існування речей заявника та його пасивність унеможливили належне реагування держави на ситуацію, в якій опинився останній.

2. Заявник

96. Зі свого боку заявник стверджував, що розслідування не було всебічним і об'єктивним, а було непомірно довгим та суперечливим. Він критикував владу, яка відмовлялась прийняти до уваги свідчення двох родичів та Т.Г.М., а навпаки врахувала акт від 3 листопада 1995 року, навіть тоді, коли він у 1998 році, під час розслідування, довів, що три з чотирьох свідків, які підписали цей документ, були відсутні під час відкриття квартири. Проте, не дивлячись на цю обставину, у своєму рішенні від 6 січня 1999 року Мелітопольський міський суд посилався весь час на постанову від 15 лютого 1996 року про відмову у порушенні кримінальної справи про крадіжку речей заявника.

97. Заявник також підкреслював, що він володів речами, які не потребують доказів, так як це абсолютно очевидно, що чоловік, у якого є житло, є дружина, також може мати особисті та сімейні речі. Він вважав, що обов'язок доказування покладається, таким чином, на Ч., якщо він стверджує протилежне. Крім цього, заявник зауважував, що жодного разу протягом розслідування не було проведено обшуку у Ч., навіть після виникнення сумніву щодо правдивості акту від 3 листопада 1995 року.

98. Щодо бивнів мамонта, то заявник стверджував, що він володів ними протягом двадцяти п'яти років, а документи, які б підтверджували їх існування, знаходились в архівах Академії наук СРСР і були знищені тільки протягом двох останніх років. Крім того, заявник посилався на те, що він надав прокуратурі відеокасету з документальним фільмом, який транслювався по місцевому телебаченню, на деяких кадрах якого знято його квартиру та бивні мамонта в ній (Заявник не надав Суду копії цієї касети.).

99. Заявник скаржився, що прокуратура і суди повністю сконцентрували свою увагу на питанні існування його речей, замість того, щоб встановити законність проникнення в його квартиру та відповідальність осіб, які були причетні до цього, таких, як директор інституту, який дав свою згоду Ч. на вчинення зазначених дій.

В. Оцінка Суду

1. Загальні принципи

100. Суд нагадує, що стаття 1 Протоколу 1, яка спрямована в основному на захист особи від будь-якого посягання держави на право володіти своїм майном, також зобов'язує державу приймати деякі необхідні заходи, спрямовані на захист права власності (див. *рішення Броньовський проти Польщі [GC]*, N 31443/96, п. 143, CEDH 2004-...).

101. У кожній справі, в якій йде мова про порушення вищезгаданого права, Суд повинен перевірити дії чи бездіяльність держави з огляду на дотримання балансу між потребами загальної суспільної потреби та потребами збереження фундаментальних прав особи, особливо враховуючи те, що заінтересована особа не повинна нести непропорційний та непомірний тягар (див. *Рішення Спорронг та Лонрот н. Швеції*, рішення від 23 вересня 1982, серія А N 52, стор. 26, п. 69).

102. Щоб оцінити поведінку держави щодо дотримання статті 1 Протоколу 1, Суд має зробити повне дослідження різних інтересів у справі, беручи до уваги, що ціль Конвенції полягає в захисті прав, які є "очевидними та вагомими". Суд повинен встановити наявність спірної ситуації. Дійсно, коли питання суспільної користі виникає у справі, державні органи влади повинні реагувати належним чином, правильно та з великою відповідальністю (див. *Рішення Васілеску н. Румунії*, рішення від 22 травня 1998 року, *Зібрання рішень та ухвал 1998-III*, стор. 1078, § 51; *Бейлер н. Іспанії [GC]*, N 33202/96, §§ 110 *in fine*, 114 и 120 *in fine*, CEDH 2000-I).

103. Зокрема, якщо відповідно до положень статті 1 Протоколу 1 держава зобов'язана вжити заходи у вигляді розслідування, то останнє повинно бути проведене об'єктивно, у розумні строки і неупереджено (див., *mutatis mutandis*, *Велікова н. Болгарії*, N 41488/98, п. 80, CEDH 2000-VI). Суд нагадує, що мінімальний та ефективний критерій розслідування

залежить від обставин справи, які оцінюються на основі сукупності фактів та беруться до уваги разом з реальною роботою, проведеною при розслідуванні. Не можливо передбачити всю різноманітність ситуацій в процесуальних документах розслідування (див., *mutatis mutandis*, рішення *Kaia n. Туреччини* від 19 лютого 1998 року, *Збірник* 1998-I, п.п. 325-326, п.п. 89-91, і *Гюлес n. Туреччини* від 27 липня 1998 року, *Збірник* 1998-IV, п.п. 1732-1733, §§ 79-81).

2. Окремий випадок

104. Щодо поставленого перед українськими судами питання зникнення речей заявника, то Суд нагадує свою вищевикладену позицію, що проникнення до квартири у відсутність заявника ніколи не було предметом розгляду з точки зору Конвенції та українського законодавства. (п. 77 вище).

105. Крім того, Суд зауважує, що не дивлячись на факти, які стосувались цього проникнення, і були зазначені обласним судом у своєму рішенні від 18 серпня 1998 року (див. п. 20 вище), Мелітопольський міський суд не взяв їх до уваги при винесенні рішення від 6 січня 1999 року, розглядаючи позов щодо відшкодування матеріальної шкоди заявнику, і посилався весь час на постанову від 15 лютого 1996 року про відмову в порушенні кримінальної справи.

106. Суд зауважує, що з січня 1996 року до 27 травня 2003 року кримінальне розслідування багато раз призупинялось, а потім було закрито прокуратурою. Враховуючи всі обставини, Суд не може знайти пояснення такій тривалості.

107. Що стосується розслідування, то Суд ще раз нагадує, що він не може замінити функції внутрішніх органів, зокрема, прокуратури, щоб вказувати їй, як вести розслідування або вчинити будь-які інші дії. Суд, таким чином, не має компетенції у вивченні питання щодо факту того, чи володів заявник, *in fine*, двома бивнями мамонта, колекцією коштовностей чи інших об'єктів, і де вони можуть на даний час знаходитись. Проте Суд вважає за необхідне дослідити, чи було розслідування ефективним та послідовним з точки зору обставин, які були викладені заявником, і чи таке розслідування відповідало позитивним зобов'язанням відповідно до статті 1 Протоколу 1.

108. Суд відмічає, що проблема, яка постала перед прокуратурою, відрізняється від звичайної крадіжки та потребує уважного дослідження та встановлення винного. У цьому випадку мова йде про проникнення в квартиру в момент відсутності заявника, яке було дозволено владою, зокрема, з відома інституту, що було здійснене двома особами, серед яких одна була Ч., який отримав право на проживання в цій квартирі і який не міг надати достатніх доказів незацікавленості в цій ситуації. Суд зауважує, що особи, які відкрили двері квартири заявника, були відомі. Суд нагадує, що ці особи склали акт про вільний стан квартири та запросили трьох інших осіб підписати цей акт без будь-якої перевірки.

109. Суд зауважує, що заявник, посилаючись на зникнення своїх речей, звернувся до прокуратури з заявою про перевірку законності їх проникнення. Проте прокуратура жодним чином не відреагувала і навіть не надала відповіді заявнику з цього приводу.

110. Суд зазначає, що під час розслідування справи прокуратура ніколи не розглядала можливість відповідальності двох осіб, які здійснили проникнення, в результаті чого зникли зазначені речі, і все це всупереч скаргам заявника з цього приводу та без будь-яких пояснень.

111. У зв'язку з цим, Суд нагадує, що прокуратура є державним органом правової держави, діяльність якого сприяє здійсненню правосуддя, і у випадку недотримання зобов'язань, покладених на цей орган, права, гарантовані Конвенцією, були б позбавлені їх "конкретного та ефективного" сенсу. Одне з таких зобов'язань передбачає те, що сторона, яка постраждала, може сподіватись на уважний та ретельний розгляд її скарг. (див., *mutatis mutandis*, вищезазначена рішення *Суругіу*, § 65; також як рішення *Руїс Торіа і Хіро Балані п. Іспанії* від 9 грудня 1994 року, в серії А № 303 - и 303-В, стор. 12, § 29, та п.п. 29-30, § 27).

112. Суд вважає, що питання законності проникнення до квартири заявника, так як і питання відповідальності цих двох осіб за можливе втручання в його власність, заслуговували більшої уваги як судів, так і прокуратури.

113. Суд зауважує, що згідно з постановою від 27 травня 2003 року розслідування було головним чином спрямоване на те, щоб встановити, чи володів заявник в дійсності зазначеними ним речами, такими, як бивні мамонта, коштовності, меблі та ін. В розслідуванні з цього приводу було відмічено, що заявник та його свідок Т.Г.М. не могли вказати конкретне місце розташування меблів, які були у заявника в попередній квартирі, і що шість сусідів заявника, серед яких був і Ч., не бачили перевезення великих меблів до спірної квартири, транспортування яких, за ствердженнями зазначених осіб, не могло пройти непоміченим (див. параграфи 47- 48 вище). Уряд також докоряв заявнику за його пасивність у доказуванні реального існування своїх речей, зокрема, бивнів мамонтів.

114. Суд не бере до уваги шляхи перевірок тверджень заявника. Проте Суду важко зрозуміти, чому під час розслідування весь час заперечувалась реальність існування особистих речей, які належали заявнику, особливо з огляду на заяву Т.Г.М., який допомагав заявнику при переїзді (див. п. 46 вище).

115. Суд констатує, що неналежно перевіряючи питання існування речей заявника, прокуратура не приділяла достатньої уваги скаргам заявника, які він подавав, та не звернула увагу на відповідальність задіяних у справі органів влади. Суд з цього робить висновок, що держава не змогла забезпечити рівновагу між різними інтересами в справі та не вчинила жодних зусиль для здійснення ефективного та неупередженого розслідування щодо зникнення речей заявника в результаті проникнення з дозволу влади до його квартири.

116. Виходячи з вищезазначеного, Суд констатує, що було порушення статті 1 Протоколу 1.

III. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

117. Відповідно до статті 41 Конвенції:

« Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

A. Шкода

118. Суд підтверджує, що згідно з статтею 60 Регламенту Суду при виникненні питання справедливої сатисфакції має бути наведений детальний перелік претензій з відповідними документами чи посвідками, що підтверджують вимогу, «без наявності яких суд може відхилити вимогу повністю або частково».

119. 13 березня 2003 року після того, як заяву було визнано частково прийнятною, Секретар Суду запросив заявника надати свої вимоги щодо справедливої сатисфакції до 11 травня 2003 року. Проте він нічого не надав. У своїй заяві заявник вимагав суму в розмірі 32 100 доларів США для відшкодування моральної шкоди, а також 20 000 доларів США для відшкодування матеріальної шкоди, яку він зазнав внаслідок зникнення належної йому суми у розмірі 5 000 доларів США готівкою, бивнів мамонта, коштовностей, меблів та інших особистих речей, які він оцінив у 15 000 доларів США.

120. Уряд не надав жодних конкретних коментарів з цього приводу.

121. Враховуючи констатовані порушення, Суд вважає, що заявнику була спричинена моральна шкода, яка не може бути відшкодована простою констатацією порушення. Але сума, яку вимагає заявник, є надмірною. Що стосується матеріальної шкоди, то Суд визначає, що заявник не надав жодного доказу з цього приводу. Проте, є очевидним, що він зазнав певної шкоди в цьому сенсі.

122. Суд на засадах справедливості та відповідно до статті 41 Конвенції присуджує заявнику суму в розмірі 8 000 ЄВРО за всю зазану шкоду разом.

В. Судові витрати

123. Заявник не зробив жодної вимоги з цього приводу.

С. Відсотки за прострочення

124. Суд вважає прийнятним, що процентна ставка повинна базуватись на граничній ставці Європейського центрального Банку, до якої повинні бути додані три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ОБСТАВИН, СУД ОДНОГОЛОСНО,

1. *Стверджує*, що було порушення статті 8 Конвенції;
2. *Стверджує*, що було порушення статті 1 Протоколу 1;
3. *Стверджує*
 - а) що Держава-відповідач повинна сплатити заявнику протягом трьох місяців з моменту набуття рішенням статусу остаточного відповідно до статті 44 § 2 Конвенції 8 000 ЄВРО (вісім тисяч ЄВРО), які повинні бути конвертовані в українську гривню за курсом на дату сплати, враховуючи будь-який податок, який може бути утриманий;

b) після закінчення вищезазначеного терміну на зазначену суму буде нараховуватись простий відсоток у розмірі граничної ставки за кредитом Європейського Центрального Банку протягом всього періоду прострочення плюс три відсоткових пункти;

4. *Відхиляє* одноголосно інші вимоги заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою, повідомлено в письмовій формі 22 лютого 2005 року згідно параграфу 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. Долле
Секретар

Дж-П. Коста
Президент